

پروژه تعیین استانداردهای آموزش بالینی پاره ای از مشکلات نظام آموزش علوم پزشکی کشور در بخش آموزش بالینی را مشخص ساخته و مجموعه استانداردهای آموزش بالینی را به عنوان راه حل محوری رفع این مشکلات ارائه می نماید. محورهای اصلی این استانداردها در راستای مسایل زیر شکل گرفته است:

(الف) آگاهی هیات علمی بالینی دانشگاه های علوم پزشکی از روش های آموزش بالینی ناکافی است. افزایش دانش اساتید^۱ بالینی در زمینه روش های آموزش بالینی یک ضرورت محسوب می شود.

(ب) مهارت های هیات علمی بالینی دانشگاه های علوم پزشکی در زمینه تسهیل گروه های کوچک^۲ ناکافی است. این موضوع موجب می گردد فرصت مغتنم آموزش بالینی در حد سخنرانی در بالین بیمار تنزل پیدا کند. این مشکل از طریق برگزاری کارگاه های مهارت آموزی برای هیات علمی دانشگاه در زمینه تسهیل گروه های کوچک آموزشی مرتفع می گردد.

(ج) بخش ها و درمانگاه های بیمارستانی معمولاً برای کاربرد درمانی طراحی شده اند، و اغلب فاقد کلاس درس و تجهیزات کمک آموزشی هستند.

(د) آموزش بالینی معمولاً امری موردی و بدون هدف و برنامه است. تعداد راندهای آموزشی کارآموزان کم است و این راندها در بسیاری از موارد، از راندهای آموزشی کارورزان و حتی راندهای کاری دستیاران تفکیک نمی گردد.

(ه) آموزش در بخشها و درمانگاه های تخصصی و فوق تخصصی سبب می شود دانشجویان پزشکی مواجهه کافی با بیماران شایع و دست اول نداشته باشند. این مشکل با تاکید بر بخش ها و کلینیک های عمومی به عنوان جایگاه اصلی آموزش دانشجویان مرتفع خواهد شد.

(و) حضور کارورزان در کشیک عصر و شب در اغلب موارد یک حضور اجرایی و درمانی است (و نه یک حضور آموزشی). استخدام و بکارگیری پزشکان عمومی برای اطمینان از گردش عملیات بخش و اورژانس و افزایش حضور اساتید در شیفت عصر و شب می تواند جنبه آموزشی کشیک ها را افزایش دهد.

(ز) آموزش بالینی معمولاً با تاکید بر انتقال دانش بالینی صورت می گیرد و تعامل آموزشی موثر برای شکل گیری مهارت های عالی تفکر (مانند استدلال تشخیصی، برنامه ریزی درمانی، قضاوت اخلاقی، و طبابت با در نظر گرفتن الزامات نظام سلامت) صورت نمی گیرد.

(ح) اتمسفر و جو آموزش بالینی در بسیاری از موارد با تحقیر و ارباب دانشجویان همراه است، و اصول اخلاقی در تعامل استاد و دانشجو رعایت نمی گردد. تدوین منشور اخلاقی استاد و دانشجو می تواند به رفع این مشکل کمک نماید.

(ط) استناد به شواهد در اغلب روش های آموزش بالینی ضعیف می باشد. این مشکل با آموزش مبانی طبابت مبتنی بر شواهد به دانشجویان و اساتید قابل رفع است.

(ی) مستندسازی تجربه آموزش بالینی توسط دانشجویان اغلب رخ نمی دهد. و به همین سبب بازخورد سازنده به تجربه و عملکرد دانشجویان ممکن نمی باشد. تاکید بر کارپوشه^۳ و کتابچه ثبت تجربیات^۴ در طول فازهای بالینی یک ضرورت است.

(ک) ارزشیابی در بخش های بالینی معمولاً حول بررسی دانش و محفوظات دانشجویان است و به همین سبب دانشجویان اولویت کمتری برای کسب مهارت های عملی بالینی قابل هستند.

معاونت آموزشی و امور دانشجویی وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

پروژه تعیین معیارها و شاخصهای آموزش بالینی در مراکز و بیمارستانهای آموزشی

مدیر پروژه: دکتر شهرام یزدانی

مدیریت اطلاعات: خانم سارا خراشادی زاده

گروه تدوین پیش نویس: دکتر شهرام یزدانی، خانم فتحیه مرتضوی، دکتر فخرالسادات حسینی، دکتر رامین همایونی، دکتر علیرضا رجایی، دکتر فاطمه بیباژبان

همکاران بررسی وضعیت موجود آموزش بالینی:

دکتر شهرام آگاه، دکتر محمد حسین بخشایی، دکتر سعید حاجی آقاجانی، دکتر مرتضی خاقانی زاده، دکتر پیام خزانلی، دکتر محمد رحیمی، دکتر رامین سرچمی، دکتر علی شیخیان، دکتر عباس مکارم، دکتر صدیقه نجفی پور، دکتر غلامرضا حمصی، دکتر حمید شریفی، دکتر رسول فراست کیش، دکتر محمد رضا دهقان، دکتر رضا افشاری، دکتر علی جنگجو، دکتر مرضیه لک

همکاران بررسی امکانپذیری استانداردهای

آموزش بالینی: دکتر طاهره چنگیز، دکتر جواد کجوری، دکتر پرویز امری، دکتر مهین دیانت، دکتر علیرضا خوشدل، دکتر سید مهرداد صولتی، دکتر عباسعلی نوریان، دکتر محمد جعفر رضایی، دکتر سعید صادقیه اهری، دکتر علی عباسی، دکتر زهره خزاعی، دکتر فریبا فرهادی فر، دکتر شاهرخ فرزام پور، دکتر بابک شکارچی، دکتر فائزه دهقان، دکتر آرش پولادی